Lietas Nr. C40144113
Lietas arhīva Nr. C-0352-14/7

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Lieta Nr.C40 **1441** 13

S p r i e d u m s

Latvijas Republikas vārdā

Ventspilī 2014.gada 18.martā

Ventspils tiesas tiesnesis I.Ķiploks,

izskatot rakstveida procesā **/pers. A/** prasību pret **/pers. B/** par uzturlīdzekļu piedziņu,

konstatēja

2013.gada 18.decembrī tiesā saņemta prasītājas /pers. A/ maza apmēra prasība par uzturlīdzekļu piedziņu pret atbildētāju /pers. B/.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja mācās /izglītības iestāde/ 12.klasē. Pēc vidusskolas beigšanas prasītāja gatavojas studēt augstskolā un viņai nepieciešams finansiāls atbalsts. Lūdz piedzīt no atbildētāja savam uzturam uzturlīdzekļus 85,37 *euro* mēnesī. Prasība pamatota uz Civillikuma 179.pantu.

Prasības pieteikums nosūtīts atbildētājam, nosakot termiņu paskaidrojumu sniegšanai. Paskaidrojumi par prasību tiesā nav saņemti.

Par lietas izskatīšanu rakstveida procesā pusēm paziņots Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskata par nepieciešamu iztiesāt lietu tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā.

Tiesa uzskata, ka prasība apmierināma daļēji.

Civillikuma 179.pants noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

1994.gada 9.novembrī dzimušās /pers. A/ vecāki ir /pers. B/ un /pers. C/, vēlāk - /uzvārds/(lietas 9.lapa). /vārds/ 2012.gada 9.novembrī sasniegusi pilngadību.

Civillikuma219.pants noteic, ka nepilngadība personām turpinās tik ilgi, kamēr tās sasniedz astoņpadsmit gadu vecumu. Saskaņā ar likuma „Par valsts pensijām" 19.panta ceturto daļu par darba nespējīgiem ģimenes locekļiem uzskatāmas personas, kuras nav sasniegušas 24 gadu vecumu un mācās vai studē vispārējās vai profesionālās izglītības iestādēs, koledžās vai augstskolās pilna laika klātienē.

Uzturlīdzekļi (vismaz valstī noteiktajā minimālajā apmērā) tiek piedzīti līdz bērns sasniedz pilngadību (18 gadus). Pēc 18 gadu sasniegšanas uzturlīdzekļu minimālo apmēru likums nenosaka.

Augstākās tiesas Senāts 2008.gada 26.novembra spriedumā lietā Nr.SKC-440/2008 atzinis, ka vecāku pienākumu samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu nevar saistīt ar bērna pilngadības iestāšanos vai mācību iestādes pabeigšanu, jo uzturlīdzekļu sniegšanas pienākumu likumdevējs saistījis vienīgi ar vecāku mantas stāvokli un ar laiku, kad bērns pats sevi spēj apgādāt. Ja bērns, sasniedzot pilngadību, turpina mācīties un mācības nav savienojamas ar darbu un pilnvērtīgu izglītības ieguvi, vecāku pienākums ir nodrošināt bērnu ar uzturlīdzekļiem līdz brīdim, kamēr bērns pats sevi var apgādāt.

No minētā likuma normas jēgas izriet, ka nosakot uzturlīdzekļu apmēru, tiesai jāvērtē vecāku mantiskais stāvoklis, kā arī bērna spēja

sevi apgādāt.

Tiesa konstatē, ka 2013./2014.mācību gadā prasītāja mācās /izglītības iestāde/ 12.klasē (lietas 12.lapa). Tā kā mācības notiek dienas apmācībā, nav nekāda pamata uzskatīt, ka prasītāja izvairās ar darbu iegūt līdzekļus savam uzturam. Lai viņa varētu turpināt mācības un iegūtu vidējo izglītību, vecāku pienākums ir uzturēt meitu.

Civilprocesa likuma 5.panta sestā daļa nosaka tiesai pienākumu, piemērojot tiesību normas, ņemt vērā judikatūru.

Augstākās tiesas Senāts 2010.gada 26.maija spriedumā lietā SKC-682/2010 atzinis, ka kritērijs, kas ņemams vērā, nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, ir atbildētāja ienākumi. Tāpēc būtiski noskaidrot, vai viņa gūtie ienākumi ir pietiekoši, lai nodrošinātu pieprasīto uzturlīdzekļu maksāšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta pirmo daļu ja tiesa atzīst kādu faktu par vispārzināmu, tas nav jāpierāda, savukārt, saskaņā ar 97.panta pirmo daļu tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, vadoties no tiesiskās apziņas un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Prasītāja vēlas piedzīt no atbildētāja 85,37 *euro* mēnesī.

No VSAA izziņas par apdrošinātās personas /pers. B/ iemaksām tiesa konstatē, ka atbildētāja ienākumi no 2013.gada jūlija līdz 2013.gada decembrim bijuši bezdarbnieka pabalsts vidēji 202,51 *euro* pēc nodokļu nomaksas (lietas 32.lapa). Tiesa konstatē, ka no 2014.gada 20.janvāra atbildētājs uzsācis darba attiecības, vienlaikus par darba algas apmēru tiesai pierādījumu nav.

/pers.C/ ienākumi, pamatojoties uz VSAA izziņu, pēc nodokļu nomaksas no 2013.gada jūlija līdz 2014.gada janvārim ir darba alga 564,75 *euro.*

Ielūkojoties publiskajos reģistros, tiesa konstatē, ka uz atbildētāja vārda nav reģistrētu nekustamo īpašumu un transportlīdzekļu. Uz /pers.C/ vārda reģistrēts nekustamais īpašums – dzīvoklis un automašīna VW Polo.

Šādos apstākļos secināms, ka uz prasības izskatīšanas dienu prasītājas mātes materiālais stāvoklis un ienākumi nav līdzvērtīgi ar atbildētāja materiālo stāvokli un ienākumiem.

Vienlaikus tiesa uzskata, ka prasītajām ir pienākums finansiāli atbalstīt meitu. Izvērtējot pierādījumus, kādi ir tiesas rīcībā uz lietas izskatīšanas dienu, tiesa uzskata, ka no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami uzturlīdzekļi 50 *euro* ik mēnesi no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas.

Tiesa izskaidro, ka uzturlīdzekļu apmērs var tikt pārskatīts, sniedzot tiesā jaunu prasību vispārējā kārtībā, ja iegūti pierādījumi tam, ka atbildētāja ienākumi palielinājušies. Savukārt, atbildētājs var celt tiesā prasību par uzturlīdzekļu pārtraukšanu gadījumā, ja iegūta informācija par to, ka prasītāja gūst ienākumus vai pārtraukusi mācības un pati spēj sevi apgādāt.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta ceturto daļu un 43.panta ceturto daļu, no atbildētāja par labu valstij piedzenama valsts nodeva 90 *euro* par uzturlīdzekļu piedziņu un 4,70 *euro* ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204[1].pantu atbildētājam dodams termiņš labprātīgai sprieduma izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta ceturto daļu, 43.panta ceturto daļu, 193., 204. [1], 205., 250.,[26] 250.[27]pantu, Civillikuma 3., 179.pantu, tiesa

nosprieda

daļēji apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. B/ (personas kods /personas kods/) par labu /pers. A/ (personas kods /personas kods/) uzturlīdzekļus 50 *euro* (piecdesmit *euro*) ik mēnesi, sākot no 2013.gada 18.decembra līdz laikam, kamēr viņa pati spēs sevi apgādāt līdz vai apstākļu maiņai.

Ieskaitīt uzturlīdzekļus AS „Swedbank" kontā /konta numurs/.

Piedzīt no /pers. B/ (personas kods /personas kods/) par labu valstij valsts nodevu 90 *euro* (deviņdesmit *euro*) un 4,70 *euro* (četri *euro* un 70 centi) ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus.

Noteikt termiņu 10 (desmit) dienas sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu skaitot no dienas, kad spriedums stājies likumīgā spēkā, maksājumu apliecinošu dokumentu iesniedzot tiesā.

Tiesas spriedums apelācijas kārtībā nav pārsūdzams.

Tiesas spriedumu lietas dalībnieki var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, sūdzību iesniedzot Ventspils tiesā.

Tiesnesis I.Ķiploks